

Sygn. akt II Cz 732/13

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Karina Marczak (spr.)

Sędziowie: SO Marzenna Ernest

del. SR Aneta Drzewiecka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 26 września 2013 r. w S.

sprawy ze skargi dłużnika M. W.

na czynność D. Z.Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)Szczecinie D. P.w sprawie KM 4388/09 – postanowienie z dnia 7 grudnia 2012 r.

przy udziale wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

dłużnika J. W.

na skutek zażalenia D. Z.Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód (...) D. P.

na pkt II postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

z dnia 21 lutego 2013 r., w sprawie o sygn. akt. IX Co 184/13

postanawia:

***oddalić zażalenie.***

Sygn. akt II Cz 732/13

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zwolnił skarżącego od kosztów sądowych w postaci opłaty stałej od skargi w kwocie 100 zł (pkt I) i zmienił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)– (...)D. P.z dnia 7 grudnia 2012 r., wydane w sprawie Km 4388/09, w przedmiocie ustalenia częściowego kosztów postępowania egzekucyjnego w ten sposób, iż ustalonymi kosztami w kwocie 849,88 zł obciążył wierzyciela.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż dłużnik M. W. w dniu 3 stycznia 2013 r. złożył skargę na czynność Komornika Sądowego D. P. – postanowienie z dnia 7 grudnia 2012 r. w przedmiocie ustalenia częściowych kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji.

Uznając zasadność skargi Sąd odwołał się do art. 765 § 1 k.p.c. oraz art. 57 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Wskazał następnie, że sposób udzielania przez Policję pomocy komornikowi przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych, przypadki, w których należy udzielić komornikowi pomocy, sposób postępowania, tryb występowania

o udzielenie pomocy, sposób realizacji, a także sposób dokumentowania wykonywanych czynności i rozliczania kosztów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2002 r. w sprawie udzielania pomocy lub asystowaniu komornikowi przez Policję lub Straż Graniczną przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych (Dz.U. Nr 10, poz. 106 ze zm.).

Stosownie do regulacji § 3 ust. 1 wymienionego rozporządzenia Policja udziela pomocy komornikowi przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych, jeżeli w toku wykonywania tych czynności komornik natrafi na opór, który utrudnia lub uniemożliwia mu wykonywanie tych czynności, albo jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że na taki opór natrafi.

Sąd wskazał, iż celem regulacji art. 765 k.p.c. jest nie tylko stworzenie możliwości przełamania oporu osób przeszkadzających czynnościom komornika, ale także stworzenie gwarancji bezpieczeństwa komornika i uczestników postępowania oraz poszanowanie godności osób biorących udział w czynnościach egzekucyjnych.

Komornik wyznaczając czynność terenową na dzień 22 sierpnia 2012 r. w (...), gmina K.niejako „z góry” założył, iż dłużnik, czy też inne osoby w toku czynności będą utrudniały organowi egzekucyjnemu przeprowadzenie czynności stawiając opór i wezwał do udziału w czynności Policję. Sąd zauważył, iż wprawdzie dłużnik w toku postępowania egzekucyjnego wykazuje się dużą aktywnością, w tym wnosząc szereg skarg na czynności komornika oraz wniosków do organu egzekucyjnego, jednakże czyni to w ramach przysługujących mu uprawnień. Brak jest w ocenie Sądu podstaw do przyjęcia przez organ egzekucyjny hipotetycznej możliwości stawiania przez dłużnika, czy też inne osoby oporu w toku planowanej czynności i bez faktycznego stwierdzenia zaistnienia oporu dłużnika, czy też innej osoby uczestniczącej w czynności, wezwania pomocy Policji przed czynnością, celem niejako zabezpieczenia bezpieczeństwa przebiegu czynności. Należy mieć na względzie okoliczność, iż z przepisu art. 765 § 1 k.p.c. wynika uprawnienie organu egzekucyjnego do wezwania pomocy organów Policji w razie zaistnienia wskazanej w treści przepisu przesłanki – tj. zaistnienia oporu. Dopiero bowiem w sytuacji stwierdzenia przez organ egzekucyjny, iż opór danej osoby, w tym dłużnika, uniemożliwia lub znacznie utrudnia przebieg czynności egzekucyjnej, powstaje uprawnienie po stronie komornika do podjęcia decyzji o celowości wezwania pomocy Policji.

Z regulacji zawartej w § 3 powołanego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych wynika, iż Policja udziela komornikowi pomocy przy wykonywaniu czynności także wówczas, gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że na taki opór trafi.

Sąd wskazał, iż postępowanie w niniejszej sprawie toczy się od czerwca 2006 r. W toku postępowania Komornik podejmował szereg czynności egzekucyjnych, w tym terenowych. Dłużnicy w toku czynności stosowali się do poleceń Komornika i nie utrudniali ich przebiegu poprzez stosowanie oporu. Jedynie z jednego protokołu czynności terenowej – z dnia 13 stycznia 2011 r. wynika, iż dłużnik sporadycznie zachowywał się w sposób agresywny, „żądając usunięcia od czynności przedstawicieli wierzyciela oraz powoływał się, iż czynności wykonywane są w miejscu, gdzie nie jest zameldowany” (k. 173, tom. III akt). Jednakże z treści tego protokołu wynika, iż to było jedyne nieodpowiednie i agresywne, w ocenie Komornika, zachowanie dłużnika.

W niniejszej sprawie, Komornik jeszcze przed planowaną czynnością wezwał Policję w dniu 2 sierpnia 2012 r. (k. 180, tom VI akt) do udzielenia mu pomocy podczas czynności wyznaczonej na dzień 22 sierpnia 2012 r. Sąd zauważył przy tym, iż brak w aktach sprawy jakichkolwiek dokumentów lub innych informacji wskazujących na to, iż w dniu zaplanowanej na dzień 22 sierpnia 2012 r. czynności dłużnik lub inna osoba poprzez swoje zachowanie będzie starać się utrudnić lub uniemożliwić Komornikowi przeprowadzenie czynności. Co więcej, z protokołu czynności z dnia 22 sierpnia 2012 r. nie wynika, aby dłużnik czy też inna osoba stawiała komornikowi opór utrudniając przeprowadzenie czynności. Komornik w uzasadnieniu zaskarżonej czynności nie wskazał, dlaczego, w jego ocenie, zasadne było wezwanie o pomoc organów Policji. Poprzestał jedynie na zacytowaniu treści obowiązujących przepisów, nie wskazując, jakie zachowania dłużnika czy też innych osób spowodowały zaistnienie uzasadnionego przypuszczenia, iż w toku wyznaczonej na dzień 22 sierpnia 2012 r. czynności spotka się z oporem w rozumieniu powołanych przepisów. W odpowiedzi na skargę Komornik wskazał, iż dłużnik bywa osobą agresywną, a dłużnicy

niezmiennie swoim zachowaniem usiłują uniemożliwić, utrudnić i spowolnić egzekucję. Dłużnik wpuszcza Komornika na posesję i do mieszkania jedynie w obecności asysty Policji.

Sąd I instancji nie podzielił powyższego stwierdzenia Komornika. Z treści protokołów z przeprowadzanych w sprawie czynności nie wynika, aby dłużnik w toku czynności zachowywał się agresywnie. Jedynie z jednego protokołu czynności przeprowadzonej w dniu 13 stycznia 2011 r. wynika, iż zachowanie dłużnika, w ocenie organu egzekucyjnego, było nieodpowiednie, albowiem dłużnik domagał się odstąpienia od udziału w czynności przedstawicieli wierzyciela. Do czynności w tym dniu komornik przystąpił w obecności wezwanych pracowników ochrony z uwagi na obecność psów na posesji. Jednakże, jak wynika z protokołu, dłużniczka natychmiast usunęła psy do zamkniętego pomieszczenia, a komornik został wpuszczony na teren posesji. Dalsze zachowanie dłużnika w tym dniu można ocenić jako nerwowe, ale nie jako stawianie oporu – tj. utrudnianie, czy też uniemożliwianie przebiegu czynności. Z innych protokołów czynności nie wynika, aby dłużnik, czy inna osoba stawiała opór i utrudniała przebieg czynności. Wbrew twierdzeniom organu egzekucyjnego, w sprawie były przeprowadzane skutecznie czynności bez udziału Policji, chociażby czynność o której była mowa powyżej – tj. z dnia 13 stycznia 2011r.

Mając na względzie powyższe, wezwanie pomocy Policji nastąpiło w sprawie bezpodstawnie, a zatem koszt związany z udziałem Policji w czynności z dnia 22 sierpnia 2012 r. nie może być oceniony jako wchodzący w skład kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji w sprawie Km 4388/09 w rozumieniu przepisu art. 770 k.p.c.

Punkt II powyższego postanowienia zaskarżył Komornik Sądowy D. P., zarzucając naruszenie art. 57 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Z 2006 r., Nr 167, poz. 1191 ze zm.) i wnosząc o jego uchylenie.

Komornik dokonał oceny stanu prowadzonych postępowań egzekucyjnych w tym uprzedniego agresywnego zachowania się dłużnika przy prowadzonych czynnościach i uznał, iż zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że dłużnik będzie stawiał opór, a nadto że na taki opór natrafi ze strony dłużnika lub jego rodziny. Dodatkowo wchodziła groźba użycia palnej/myśliwskiej, w której posiadaniu był agresywnie zachowujący się dłużnik, będący myśliwym.

Sąd natomiast w uzasadnieniu czyni zarzut komornikowi, że niejako „z góry” założył przebieg czynności. Taki zarzut można uczynić komornikowi, który nie przewidział „z góry” ewentualnego przebiegu czynności, mając do czynienia z dłużnikiem, o którym wiadomo, iż może być w posiadaniu broni palnej. Co wynika wprost z protokołu czynności z dnia 22.08. iż dłużnik był w posiadaniu broni palnej. O posiadaniu broni przez dłużnika wiadomo również wierzycielowi, dlatego wnioskował o przeprowadzenie przeszukania w miejscu dłużnika, zajęcie, odbiór ruchomości, w tym broni.

Komornik podniósł, że celem regulacji art. 765 § 1 k.p.c. jest nie tylko stworzenie możliwości przełamania oporu osób przeszkadzających czynnościom komornika, ale także stworzenie gwarancji bezpieczeństwa komornika i uczestników postępowania oraz poszanowanie godności osób biorących udział w czynnościach egzekucyjnych. Przy czym pamiętać należy, że stopień stawianego oporu może być różny, ocena zaś czy zachodzi potrzeba wezwania pomoc organów należy do komornika.

Z regulacji zawartej w § 3 cytowanego uprzednio rozporządzenia wprost wynika uprawnienie komornika do skorzystania pomocy Policji, gdy istnieje tylko przypuszczenie, że natrafi na opór dłużnika. To komornik jako funkcjonariusz publiczny odpowiada za bezpieczeństwo wszystkich osób uczestniczących w czynnościach.

Podczas uprzednio dokonanych czynności terenowych ustalono, że dłużnik był w posiadaniu kilku sztuk broni palnej/myśliwskiej, z której komornik prowadzi egzekucję. Komornik kilkakrotnie osobiście dokonywał czynności w sprawie, poznał agresywne zachowanie dłużnika i jego reakcje. Wykonanie telefonu w sytuacji zagrożenia życia oraz oczekiwanie na przyjazd Policji na terenie oddalonym kilkanaście kilometrów od siedzib ludzkich wiązać mogłoby się z sytuacją, kiedy interwencja policji byłaby spóźniona, a konsekwencje nieodwracalne. W sytuacji Sąd mógłby postawić wtedy Komornikowi zarzut braku rozeznania sytuacji i niedopełnienia obowiązków.

Komornik wskazał jeszcze, że z asysty Policji korzysta sporadycznie, tylko w uzasadnionych przypadkach.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Zażalenie komornika sądowego okazało się niezasadne.

Sąd II instancji w pełni przychylił się do ustaleń i argumentacji poczynionych przez Sąd Rejonowy, czyniąc je integralną częścią poniższych rozważań.

Zgodnie z art. 765 § 1 zd. pierwsze k.p.c., w razie oporu komornik może wezwać pomocy organów Policji. Przypadki, w których Policja udziela komornikowi pomocy, oraz przypadki i miejsca, w których jest wymagana asysta Policji, a także sposób udzielania tej pomocy lub asystowania Policji, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2002 r. (Dz.U. Nr 10, poz. 106 ze zm.).

Oceniając zasadność asysty Policji przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych, należy zauważyć, iż „opór”, o jakim mowa w art. 765 § 1 k.p.c., to takie zachowanie dłużnika lub innej osoby, które uniemożliwia lub utrudnia komornikowi wykonywanie czynności (zob. § 3 ust. 1 wskazanego wyżej rozporządzenia), przy czym zachowanie to może polegać zarówno na działaniu, jak i biernej postawie dłużnika (np. odmowie udostępnienia nieruchomości). Stopień stawianego komornikowi oporu może być zatem różny, a ocena, czy zachodzi potrzeba wezwania pomocy organów Policji, należy do komornika.

Przepis § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2002 r. w sprawie udzielania pomocy lub asystowania komornikowi przez Policję lub Straż Graniczną przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych stanowi, iż Policja udziela pomocy komornikowi przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych, jeżeli w toku wykonywania tych czynności komornik natrafi na opór, który utrudnia lub uniemożliwia mu wykonywanie tych czynności, albo jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że na taki opór natrafi. Zatem dla zwrócenia się przez komornika o pomoc do organów policji wystarczające jest samo uzasadnione przypuszczenie, że wykonując czynności egzekucyjne natrafi na opór.

Zgodnie z § 5 omawianego rozporządzenia, udzielenie pomocy i asystowanie Policji polega na zapewnieniu komornikowi bezpieczeństwa osobistego, ale także dostępu do miejsca wykonywania tych czynności i porządku w tym miejscu. Zapewnienie bezpieczeństwa dotyczy również innych uczestników postępowania, mając w szczególności na względzie poszanowanie godności osób biorących udział w tych czynnościach.

Należy zauważyć, iż postępowanie egzekucyjne toczy się od 2006 r. Faktem jest, iż przez ten czas dłużnik wielokrotnie skarżył czynności komornika, co oczywiście mogło mieć wpływ na spowolnienie egzekucji, jednakże nie sposób tego rodzaju działań, podejmowanych w ramach przysługujących dłużnikowi uprawnień, traktować jako oporu, o jakim mowa w art. 765 § 1 k.p.c. Ponadto protokoły z dotychczas podejmowanych czynności w terenie nie dają podstaw do wysuwania twierdzeń, że zachowanie dłużnika czy członków jego rodziny, mogło stanowić zagrożenie dla komornika i osób biorących udział w czynności egzekucyjnej.

Komornik sądowy w swoim żądaniu podkreśla okoliczność, że dłużnik, posiadając broń palną, mógł uniemożliwić lub utrudnić przeprowadzenie czynności, a nawet zagrozić bezpieczeństwu uczestników czynności egzekucyjnej. Jednak zdaniem Sądu Okręgowego, sam fakt posiadania przez dłużnika broni palnej nie jest przesłanką wystarczającą do zwrócenia się o asystę Policji, albowiem z akt sprawy komorniczej wynika, iż broń taka od początku była w posiadaniu dłużnika na terenie przeprowadzania czynności (nawet komornik dokonywał jej zajęcia), a dłużnik w żaden sposób nie starał się z broni palnej korzystać i dotychczas nie zagrażał bezpieczeństwu komornika i towarzyszących mu osób, zwłaszcza, że broń ta – jak wynika z protokołu – była zamknięta w metalowej szafie. Tym samym nie sposób stwierdzić, na jakiej podstawie skarżący uznał, że asysta Policji jest w niniejszej sprawie konieczna. Samo bowiem nerwowe i emocjonalne zachowanie dłużnika i członków jego rodziny nie wyczerpuje jeszcze przesłanek oporu, o jakim mowa w art. 765 § 1 k.p.c., co więcej, jest naturalną reakcją na wizytę komornika dokonującego zajęcia ruchomości.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Okręgowego, należy przychylić się do stanowiska Sądu I instancji i uznać zaskarżone orzeczenie za prawidłowe.

Mając na względzie powyższe, zażalenie komornika sądowego jako bezzasadne zostało oddalone na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

(...)

(...)

1) (...)

2) (...)

3) (...)

4) (...)

(...)